

Део I
Опште одредбе

Члан 1.

Дефиниција појмова

(1) Изрази у овом споразуму имају следеће значење:

1. "Србија" - Република Србија;
"Швајцарска" - Швајцарска Конфедерација;
2. "правни прописи" - закони, подзаконски акти и други општи акти који се односе на област социјалне сигурности из члана 2. овог споразума;
3. "територија"
 - у односу на Србију: територија Србије;
 - у односу на Швајцарску: територија Швајцарске;
4. "држављанин"
 - у односу на Србију: лице са држављанством Србије;
 - у односу на Швајцарску: лице са држављанством Швајцарске;
5. "чланови породице и надживела лица" - чланови породице и надживела лица уколико изводе своја права од држављана држава уговорница, избеглица или апатрида;
6. "периоди осигурања" - периоди плаћеног доприноса, периоди запослења или пребивања, као и са њима изједначени периоди који су признати као периоди осигурања;
7. "пребивалиште" - место у коме лице има намеру да стално борави;
8. "становати" и "место становања" -место у коме неко лице уобичајено борави;
9. "боравиште" - место у коме лице привремено борави;
10. "надлежни орган"
 - у односу на Србију: министарства надлежна за правне прописе Србије из члана 2. став 1. овог споразума;
 - у односу на Швајцарску: Савезни завод за социјално осигурање;
11. "носилац" - установа или орган надлежан за спровођење правних прописа из члана 2. овог споразума;
12. "надлежни носилац" - носилац осигурања код кога је лице осигурано у тренутку подношења захтева за давање или од кога има или би имало право на давање;
13. "избеглице" - избеглице у смислу Конвенције о статусу избеглица од 28. јула 1951. године и Протокола о статусу избеглица од 31. јануара 1967. године;
14. "апатриди" - лица без држављанства у смислу Конвенције о правном положају лица без држављанства од 28. септембра 1954. године и
15. "давања" - новчана давања или давања у природи.

(2) У овом споразуму остали изрази имају значење које им припада у складу са правним прописима држава уговорница.

Члан 2.

Правни прописи на које се овај споразум односи

(1) Овај споразум се, уколико није другачије одређено, односи на:

у Србији на правне прописе о:

- 1) пензијском и инвалидском осигурању;
- 2) осигурању за случај повреде на раду и професионалне болести и
- 3) здравственом осигурању и здравственој заштити.

у Швајцарској на:

- 1) савезно законодавство о старосном и породичном осигурању;
- 2) савезно законодавство о инвалидском осигурању;
- 3) савезно законодавство о осигурању за случај повреда на раду и и ван рада, као и професионалних болести и
- 4) у односу на члан 3, као и на Део III, Поглавље 1, Део IV и Део V на савезно законодавство о здравственом осигурању.

(2) Овај споразум се примењује и на све правне прописе којима се кодификују, мењају или допуњују правни прописи наведени у ставу 1. овог члана.

(3) Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана овај споразум се односи и на правне прописе:

1. који постојеће гране социјалне сигурности проширују на нове категорије лица, само уколико држава уговорница која промени своје правне прописе обавести о томе, у року од шест месеци након њиховог службеног објављивања, надлежни орган друге државе уговорнице.
2. који уводе нову грану социјалне сигурности само ако је то договорено између држава уговорница.

Члан 3.

Лица на која се овај споразум односи

Овај споразум се односи на:

1. држављане држава уговорница, као и на њихове чланове породице и надживеле чланове породице;
2. избеглице и апатриде, као и њихове чланове породице и надживеле чланове породице уколико имају пребивалиште на територији једне од држава уговорница. Задржава се право примене повољнијих националних правних прописа и
3. у односу на члан 7. ст. 1. до 4, члан 8. ст. 3, 4. и 5. друга реченица, члан 9, члан 10. став 2, члан 11, члан 12, члан 17. став 1, чланом 18, као и Део III, Поглавље 3. на сва лица, без обзира на држављанство.

Члан 4.

Једнак третман

(1) Ако овим споразумом није другачије одређено приликом примене правних прописа једне државе уговорнице држављани друге државе уговорнице, чланови њихових породица, као и надживели чланови породице су изједначени са њеним држављанима, односно њиховим члановима породице и надживелим члановима породице.

(2) Став 1. овог члана се не примењује на швајцарске правне прописе о:

1. добровољном старосном, породичном и инвалидском осигурању;
2. старосном, породичном и инвалидском осигурању швајцарских држављана који раде у иностранству у служби Конфедерације, или неке организације наведене у члану 1а. став 1. слово ц), бр. 2. и 3. Савезног закона о старосном и породичном осигурању и
3. добровољном старосном, породичном и инвалидском осигурању за швајцарске држављане запослене код неког институционално повлашћеног лица у складу са чланом 1а. став 4. слово б) Савезног закона о старосном и породичном осигурању.

Члан 5.

Трансфер давања

(1) Лице наведено у члану 3. тач. 1. и 2. овог споразума које има право на новчано давање у складу са правним прописима из члана 2. овог споразума, а давања ће се исплаћивати у пуном обиму и без икаквих ограничења, све док има пребивалиште на територији једне од држава уговорница, под резервом примене одредаба ст. 2. до 4. овог члана.

(2) Редовне пензије швајцарског инвалидског осигурања за осигуранике са степеном инвалидности мањим од 50%, као и ванредне пензије и накнаде беспомоћним лицима из швајцарског старосног, породичног и инвалидског осигурања одобравају се само у случају пребивалишта у Швајцарској.

(3) Новчана давања остварена у складу са правним прописима једне државе уговорнице, исплаћују се држављанину друге државе уговорнице, члановима његове породице и надживелим члановима породице који пребивају на територији треће државе, под истим условима и у истом обиму као и сопственим држављанима, односно члановима њихове породице и надживелим члановима породице који пребивају на територији те треће државе.

(4) Став 1. овог члана не примењује се на давања по основу најниже пензије остварене у складу са правним прописима Србије.

Део II

Одредбе о правним прописима који се примењују

Члан 6.

Општа одредба

Обавеза осигурања одређује се према правним прописима оне државе уговорнице на чијој територији лице обавља посао, ако одредбама чл. 7. до 9. овог споразума није другачије одређено.

Члан 7.

Посебне одредбе

(1) Ако предузеће са седиштем на територији једне државе уговорнице упути запосленог на територију друге државе уговорнице, на њега се, најдуже до краја 24 календарског месеца од дана упућивања примењују правни прописи прве државе уговорнице, као да је запослен на њеној територији. Уколико се упућивање продужи преко тог рока примена правних прописа прве државе уговорнице може се продужити за период који договорно утврде надлежни органи држава уговорница.

(2) Запослени у предузећу за друмски, железнички и ваздушни саобраћај са седиштем на територији једне државе уговорнице, који су запослени на територији обе државе уговорнице подлежу правним прописима оне државе уговорнице на чијој територији се налази седиште предузећа, као да су тамо запослени. Уколико запослени имају пребивалиште на територији друге државе уговорнице или су трајно запослени у филијали или сталном представништву тог предузећа подлежу правним прописима те државе уговорнице.

(3) Запослени у јавним службама једне државе уговорнице који су упућени на територију друге државе уговорнице подлежу правним прописима државе уговорнице која их је упутила.

(4) На чланове посаде брода, држављане држава уговорница, примењују се правни прописи државе под чијом заставом брод плови.

Члан 8.

Запослени у дипломатским мисијама и конзуларним представништвима

(1) На држављане једне државе уговорнице које она упути, у својству чланова дипломатске мисије или конзуларног представништва, на територију друге државе уговорнице примењују се правни прописи прве државе уговорнице.

(2) На држављане једне државе уговорнице који су запослени на територији друге државе уговорнице при дипломатској мисији или конзуларном представништву прве државе уговорнице примењују се правни прописи друге државе уговорнице. Ова лица се могу, у року од три месеца од дана запослења или од дана ступања на снагу овог споразума, определити за примену правних прописа прве државе уговорнице.

(3) Ако дипломатска мисија или конзуларно представништво једне државе уговорнице на територији друге државе уговорнице запосли лица која су осигурана према правним прописима те државе уговорнице мора испуњавати обавезе у складу са правним прописима те државе уговорнице. Исто важи и за држављане из ст. 1. и 2. овог члана који таква лица запошљавају у својој личној служби.

(4) Ст. 1. до 3. овог члана се не примењује на почасне конзуле и код њих запослена лица.

(5) Држављани једне државе уговорнице који су запослени на територији друге државе уговорнице у служби дипломатске мисије или конзуларног представништва треће државе и који нису осигурани нити у тој нити у својој матичној држави биће осигурани према правним прописима друге државе уговорнице. Ово се примењује на швајцарско старосно, породично и инвалидско осигурање аналогно на брачног друга и на децу која са њима

бораве у Швајцарској уколико нису осигурани према швајцарским правним прописима.

Члан 9.

Изузеци

Надлежни органи две државе уговорнице могу споразумно договорити изузетке од чл. 6, 7. и члана 8. став 2. овог споразума.

Члан 10.

Чланови породице

(1) Ако лице у складу са чл. 7, 8. ст. 1. и 2. и члана 9. за време запослења у једној држави уговорници и даље подлеже правним прописима друге државе уговорнице, то се односи и на његовог брачног друга и децу који са њим бораве на територији прве државе уговорнице, уколико тамо немају сопствени основ осигурања.

(2) Ако се у складу са ставом 1. овог члана на брачног друга и децу примењују швајцарски правни прописи, они су осигурани у старосном, породичном и инвалидском осигурању.

Део III

Посебне одредбе

Поглавље 1.

Болест и материнство

Члан 11.

Сабирање периода осигурања у Швајцарској

(1) Ако једно лице премести своје место пребивалишта или делатности са територије Србије на територију Швајцарске и, у року од три месеца након престанка здравственог осигурања у Србији, се осигура код швајцарског осигурања за дневну накнаду, период осигурања навршен у Србији се узима у обзир приликом стицања права на давање.

(2) Период осигурања у складу са ставом 1. овог члана се узима у обзир за дневну накнаду у случају материнства само ако је осигураник претходно био три месеца осигуран код швајцарског осигурања.

Члан 12.

Сабирање периода осигурања у Србији

(1) Ако лице премести место пребивалишта из Швајцарске у Србију и тамо је здравствено осигурано има право на давања из тог осигурања. Уколико је то потребно, у обзир се узимају и периоди осигурања навршени према швајцарским правним прописима.

(2) Ако корисник швајцарске пензије премести пребивалиште из Швајцарске у Србију има право на здравствену заштиту под условом да плаћа доприносе у складу са правним прописима Србије.

- (3) Ст. 1. и 2. овог члана аналогно се примењују и на чланове породице.

Поглавље 2.

Инвалидско, старосно и породично осигурање

Примена швајцарских правних прописа

Члан 13.

Рехабилитација

(1) Држављани Србије који су, непосредно пре наступања инвалидности били обавезни на плаћање доприноса у швајцарском старосном, породичном и инвалидском осигурању примају мере рехабилитације за време боравка у Швајцарској, при чему се примењује члан 15. овог споразума.

(2) Држављани Србије, који не обављају делатност и који, при наступању инвалидности не испуњавају старосне услове везане за обавезу плаћања доприноса за швајцарско старосно, породично и инвалидско осигурање, али су тамо осигурани, имају право на мере рехабилитације све док у Швајцарској имају своје пребивалиште, уколико су пре наступања инвалидности најмање једну, годину непрекидно, становали у Швајцарској. Малолетна деца, такође, имају право на те мере у случају када имају пребивалиште у Швајцарској, или су као инвалиди тамо рођена, или су тамо непрестано становала од свог рођења.

(3) Држављани Србије који станују у Швајцарској, и који напусте Швајцарску на период не дужи од три месеца не прекидају своје пребивалиште у Швајцарској у смислу става 2. овог члана.

(4) Дете које је као инвалид рођено у Србији и чија је мајка, у току те трудноће, боравила у Србији укупно највише два месеца, задржавајући пребивалиште у Швајцарској, има иста права као дете рођено као инвалид у Швајцарској. Швајцарско инвалидско осигурање преузима, у случају порођајних аномалија детета, трошкове настале у прва три месеца након рођења у Србији, до обима у коме би таква давања морало да призна у Швајцарској. Прва и друга реченица овог става се примењују и на децу која су рођена као инвалиди ван територије држава уговорница. Швајцарско инвалидско осигурање преузима трошкове настале по том основу под условом да су мере, у складу са здравственим стањем детета, морале одмах бити предузете.

Члан 14.

Сабирање периода осигурања

(1) Ако лице испуњава услове за стицање права на редовну пензију на основу инвалидског осигурања предвиђено швајцарским правним прописима не само на основу периода осигурања у складу са швајцарским прописима, надлежни носилац осигурања при остваривању права на таква давања узима у обзир периоде осигурања и периоде истог статуса у складу са српским правним прописима, уколико се не поклапају са периодима у складу са швајцарским правним прописима.

(2) Ако лице из члана 3. тачка 1. овог споразума и поред примене става 1. овог члана не испуњава услове за право на давања, швајцарски носилац осигурања узима у обзир и периоде осигурања навршене у некој трећој држави, која је са Швајцарском закључила споразум о социјалном осигурању, а који

предвиђа сабирање периода осигурања ради стицања права на редовну пензију на основу швајцарског инвалидског осигурања.

(3) Ако је период осигурања навршен у складу са швајцарским правним прописима краћи од 12 месеци не примењују се ст. 1. и 2. овог члана.

(4) За утврђивање висине давања узимају се у обзир искључиво периоди осигурања навршени у складу са швајцарским правним прописима. Утврђивање се врши у складу са швајцарским правним прописима.

Члан 15.

Једнократне отпремнине

(1) Држављани Србије и надживели чланови породице имају под истим условима као и швајцарски држављани и њихови надживели чланови породице право на редовне пензије и обештећења за беспомоћна лица на основу швајцарског старосног и породичног осигурања, под резервом примене ст. 2. до 5. овог члана.

(2) Уколико држављани Србије и њихови надживели чланови породице који не станују у Швајцарској имају право на редовну делимичну пензију, која износи највише десет посто одговарајуће редовне пензије у пуном износу, њима се уместо делимичне пензије признаје право на једнократну отпремнину у висини готовинског износа пензије. Уколико држављани Србије или њихови надживели чланови породице, који су примили такву делимичну пензију, дефинитивно напуштају Швајцарску, такође им се признаје право на једнократну отпремнину, која одговара износу пензије у тренутку напуштања Швајцарске.

(3) Уколико редовна делимична пензија износи више од десет процената, али највише двадесет процената одговарајуће редовне пензије у пуном износу, држављани Србије или њихови надживели чланови, који не станују у Швајцарској или је дефинитивно напуштају, могу да бирају између прилагођавања пензије или једнократне отпремнине. Овај избор мора да се изврши у току поступка утврђивања пензије, уколико дотично лице при наступању случаја осигурања станује ван Швајцарске, или при напуштању земље, уколико је лице у Швајцарској већ примало пензију.

(4) Уколико су у случају брачног пара оба супружника била осигурана код швајцарског осигурања, једнократна отпремнина се исплаћује једном супружнику само уколико други супружник такође има право на пензију.

(5) Након исплате једнократне отпремнине од стране швајцарског осигурања, према том осигурању не могу се више остварити никаква права на основу плаћених доприноса.

(6) Ст. 2. до 5. овог члана примењују се на редовне пензије по основу швајцарског инвалидског осигурања, уколико је лице које има право на пензију навршило 55 година живота и, у том случају, не врши се провера услова у вези са утврђивањем инвалидитета.

Члан 16.

Ванредне пензије

(1) Држављанин Србије има под истим условима као и швајцарски држављанин право на ванредну породичну пензију, ванредну инвалидску пензију или ванредну старосну пензију, која замењује ванредну породичну или инвалидску пензију, уколико је то лице непосредно пре тренутка у којем се захтева пензија непрекидно становало у Швајцарској најмање пет година.

(2) Време становања у Швајцарској у смислу става 1. овог члана сматра се као непрекидно, уколико се Швајцарска у току календарске године не напушта дуже од три месеца. У изузетним случајевима период од три месеца може бити продужен. Периоди у којима су држављани Србије који станују у Швајцарској били ослобођени осигурања код швајцарског старосног, породичног и инвалидског осигурања не рачунају се у периоде становања у Швајцарској.

(3) Повраћаји доприноса плаћених швајцарском старосном и породичном осигурању, а која су извршена пре ступања споразума на снагу, као и једнократне отпремнине у складу са чланом 15. ст. 2. до 6. овог споразума не представљају препреку за остваривање права на ванредне пензије у складу са ставом 1. овог члана. Међутим, у тим случајевима се доприноси чији је повраћај извршен или исплаћене једнократне отпремине пребијају са износима пензија које се признају.

Б. Примена правних прописа Србије

Члан 17.

Сабирање периода осигурања

(1) Ако лице не испуњава услове предвиђене правним прописима Србије за остваривање права на давања из пензијског и инвалидског осигурања само на основу периода осигурања навршених у складу са правним прописима Србије, онда се, за стицање права на та давања, сабирају периоди осигурања навршени у складу са швајцарским правним прописима са периодима осигурања навршеним у складу са српским правним прописима, уколико се не преклапају.

(2) Ако лице из члана 3. тач. 1. или 2. овог споразума не испуњава услове за остваривање права на давања ни применом става 1. овог члана, носилац осигурања у Србији узима у обзир и периоде осигурања навршене у некој трећој држави, са којом Србија има закључен споразум о социјалној сигурности, а који предвиђа сабирање периода осигурања.

Члан 18.

Обрачун давања

Ако право на давање постоји само применом члана 17. овог споразума надлежни носилац утврђује право на давање тако што:

- обрачунава теоретски износ давања који би припадао, да је укупан период осигурања, који се узима у обзир за обрачун давања, навршен према правним прописима Србије;
- на основу тако обрачунатог износа утврђује износ давања сразмеран односу између периода осигурања навршеног према правним прописима Србије и укупног периода осигурања, који се узима у обзир за обрачун давања;
- у случају када је укупан период осигурања који се узима у обзир применом члана 17. овог споразума, дужи од најдужег периода осигурања према правним прописима Србије, утврђује се износ давања сразмерно периоду осигурања навршеном према тим правним прописима и периода осигурања на основу којег се утврђује износ давања у пуном износу.

Члан 19.

Примена чл. 17. и 18.

Не дирајући у одредбе за примену члана 15. ст. 2. до 6. овог споразума, надлежни носилац у Србији ће, ради примене чл. 17. и 18. овог споразума узети у обзир и периоде осигурања навршене према швајцарским правним прописима.

Поглавље 3.

Осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести

Члан 20 .

Давања у натура

(1) Лице осигурано у складу са правним прописима једне државе уговорнице, које на територији друге државе уговорнице доживи повреду на раду или професионалну болест, има право да, од носиоца осигурања у месту боравка, захтева сва потребна давања у натура.

(2) Ако лице у складу са правним прописима једне државе уговорнице због повреде на раду или професионалне болести има право на давања у натура, онда му се она признају и када за време лечења промени место боравка на територију друге државе уговорнице. За промену места боравка потребна је претходна сагласност носиоца осигурања који има обавезу плаћања. Сагласност се издаје уколико против ње нису уложени лекарски приговори. Носилац осигурања који упућује обавештава носиоца осигурања у држави боравка непосредно по давању сагласности.

(3) Давање у натура на које лице из ст. 1. и 2. овог члана има право, признаје се у складу са правним прописима који важе за носиоца осигурања у месту боравка.

(4) Ортопедска и друга помагала и друга материјална давања већег значаја, одобравају се, осим у изузетно хитним случајевима, само уз претходну сагласност носиоца осигурања који има обавезу плаћања.

(5) Надлежни носилац ће надлежном носиоцу који је пружио давања у складу са ст. 1. до 4. овог члана накнадити настале трошкове, осим административних трошкова. Надлежни органи могу да договоре и другачији поступак.

Члан 21.

Претходне повреде на раду и професионалне болести

Ако правни прописи једне државе уговорнице предвиђају да се код оцене степена радне способности по основу повреде на раду или професионалне болести морају узети у обзир и повреде на раду или професионалне болести које су раније настале, то се односи и на раније настале повреде на раду или професионалне болести које се признају према правним прописима друге државе уговорнице, као да су настале према правним прописима прве државе уговорнице.

Члан 22.

Повреде ван рада

Чл. 20. и 21. овог споразума важе и за повреде ван рада у смислу швајцарских правних прописа.

Члан 23.

Давања за случај професионалне болести

Ако право на давање по основу професионалне болести постоји према правним прописима обе државе уговорнице, давање се одобрава према правним прописима државе уговорнице на чијој територији је последњи пут обављана делатност која је могла изазвати такву професионалну болест.

Члан 24.

Погоршање професионалне болести

Ако лице које добија или је добијало давање по основу професионалне болести према правним прописима једне државе уговорнице поднесе захтев за давање према правним прописима друге државе уговорнице по основу погоршања те професионалне болести због болести исте врсте, примењује се следеће:

1. ако лице није имало запослење на територији друге државе уговорнице, које је могло изазвати или погоршати професионалну болест, надлежни носилац прве државе уговорнице је обавезан да одобри давање према својим правним прописима и на свој терет, узимајући у обзир погоршање;
2. ако је лице имало запослење на територији друге државе уговорнице које је могло изазвати или погоршати професионалну болест, надлежни носилац прве државе уговорнице је обавезан да одобри давање према својим правним прописима, не узимајући у обзир погоршања. Надлежни носилац друге државе уговорнице одобрава давање у висини разлике између давања које припада након погоршања и давања које би припадало према његовим правним прописима пре погоршања болести, да је болест наступила према тим правним прописима.

Део IV

Одредбе о примени

Члан 25.

Сарадња надлежних органа

Надлежни органи:

1. уговарају административне мере потребне за спровођење овог споразума;
2. наводе органе за везу у циљу ефикаснијег спровођења овог споразума посебно ради једноставног и брзог повезивања носилаца две државе уговорнице;
3. узајамно се обавештавају о свим мерама које предузимају у циљу спровођења овог споразума и

4. узајамно се обавештавају о изменама својих правних прописа у вези са применом овог споразума.

Члан 26.

Правна и административна помоћ

(1) Надлежни органи, органи за везу и носиоци држава уговорница пружају приликом спровођења овог споразума узајамну помоћ, као да се ради о примени сопствених правних прописа. Ова помоћ је бесплатна, изузев новчаних трошкова.

(2) Став 1. овог члана, прва реченица, се односи и на лекарске прегледе. Ако надлежни носилац на чијем подручју осигураник пребива или борави располаже лекарским извештајима и одговарајућом медицинском документацијом он их, без накнаде, прослеђује надлежном носиоцу друге државе уговорнице. Лекарски прегледи и извештаји који се обављају искључиво због примене правних прописа једне државе уговорнице, а односе се на лица која у другој држави уговорници имају пребивалиште или боравиште, обавиће на захтев надлежног носиоца и на његов терет носилац места пребивалишта или боравишта. Лекарски прегледи и извештаји који се обављају због примене правних прописа обе државе уговорнице падају на терет носиоца места пребивалишта или боравишта тог лица.

Члан 27.

Спречавање неоснованог остваривња права

(1) У циљу спречавања неоснованог остваривања и коришћења права из пензијског, породичног и инвалидског осигурања, као и по основу повреде на раду и професионалне болести, носиоци осигурања држава уговорница могу, у складу са својим националним законодавством, вршити додатне провере ако постоји основана сумња да лице неосновано користи или је користило право на давање или поднело захтев за давање.

(2) У случају из става 1. овог члана носилац осигурања једне државе уговорнице може ангажовати овлашћену специјализовану институцију у другој држави уговорници која ће, у његово име и за његов рачун, извршити додатну проверу, а у складу са правним прописима друге државе уговорнице.

Члан 28.

Ослобађање од такси и овера

(1) Ослобођења или умањења такси и пореза предвиђених правним прописима једне државе уговорнице за исправе, документа и писмене поднеске који се подносе због примене правних прописа те државе уговорнице, односи се и на одговарајуће исправе, документа и писмене поднеске који се подносе због примене овог споразума или примене правних прописа друге државе уговорнице.

(2) Органи и носиоци држава уговорница неће захтевати дипломатску или конзуларну оверу исправа, документа и писмених поднесака, који се подносе приликом примене овог споразума.

Члан 29.

Рокови

Захтеви, изјаве и правна средства које треба применом правних прописа једне државе уговорнице, у одређеном року, поднети органу или носиоцу те државе уговорнице сматрају се благовремено поднетим уколико се, у истом року, поднесу одговарајућем органу или носиоцу друге државе уговорнице. Институција друге државе уговорнице уноси датум пријема на поднеску и прослеђује надлежној институцији прве државе уговорнице.

Члан 30.

Потраживање неосновано плаћених износа

У случају да је носилац једне државе уговорнице неправилно исплатио новчана давања тај износ може бити наплаћен у његову корист из заосталих исплата давања, у складу са правним прописима друге државе уговорнице.

Члан 31.

Накнада штете

(1) Ако лице које према правним прописима једне државе уговорнице прима давања за штету која је настала на територији друге државе уговорнице и има према његовим правним прописима право на накнаду штете од трећег лица, тада право на ту накнаду прелази на носиоца прве државе уговорнице према његовим правним прописима. Друга држава уговорница признаје тај прелазак.

(2) Ако носиоци обе државе уговорнице приликом примене става 1. овог члана имају право на накнаду штете у вези са истоврсним давањима, они постају солидарни повериоци. У међусобном односу се налазе у обавези да се намире сразмерно давањима која морају платити.

Члан 32.

Заштита личних података

Ако се на основу овог споразума достављају лични подаци на њихову обраду и заштиту примењују се, уз поштовање у свакој држави уговорници националног и међународног права о заштити података, следеће одредбе:

1. Институција једне државе уговорнице може доставити личне податке надлежним институцијама друге државе уговорнице само ради спровођења овог споразума и правних прописа на које се он односи. Те институције их обрађују и користе само у наведене сврхе. Обрада у друге сврхе је дозвољена, укључујући и судске поступке, у складу са правним прописима друге државе уговорнице, ако то служи сврси социјалног сигурности.

2. Институција која је доставила податке је обавезна да се стара о њиховој тачности, као и о пропорционалности у односу на сврху која се жели постићи њиховим достављањем, при чему се мора водити рачуна о забрани достављања у складу са национални правним прописима. Уколико су достављени нетачни подаци или подаци који нису смели бити достављени, о томе се, без одлагања, обавештава институција која је податке примила. Та институција је обавезна да те податке исправи или их уништи.

3. Прослеђени лични подаци се чувају онолико дуго колико то захтева сврха због које су достављени. Подаци се не могу брисати уколико постоји могућност

да брисањем буду угрожени заштите вредни интереси лица у области социјалне сигурности.

4. Институције које шаљу и примају податке су обавезне да личне податке који се достављају ефикасно заштите од неовлашћеног приступа, измене и објављивања.

Члан 33.

Начин исплате

(1) Носилац надлежан за пружање давања према овом споразуму извршава своју обавезу, са ослобађајућим дејством, исплатом новчаних давања корисницима у својој националној валути.

(2) Ако носилац једне државе уговорнице треба да изврши плаћање носиоцу друге државе уговорнице, плаћање се врши у валути друге државе уговорнице.

(3) Ако једна држава уговорница донесе прописе о ограничењу девизног промета, две државе уговорнице ће, уз обострану сагласност, без одлагања, предузети мере како би се обезбедила плаћања обострано дугованих износа према овом споразуму.

Члан 34.

Добровољно осигурање

Држављани једне државе уговорнице који имају пребивалиште на територији друге државе уговорнице имају могућност добровољног осигурања, плаћања доприноса том осигурању и примања стечених пензија из тог осигурања за случај инвалидности, старости и смрти, у складу са правним прописима државе чији су држављани.

Члан 35.

Употреба службених језика

(1) Органи и носиоци једне државе уговорнице не могу одбити обраду захтева и других поднесака због тога што су они сачињени на службеном језику друге државе уговорнице.

(2) Приликом примене овог споразума органи и носиоци држава уговорница комуницирају међусобно, као и са заинтересованим лицима или њиховим заступницима на својим службеним језицима.

Члан 36.

Решавање спорова

Све проблеме који настају у спровођењу и тумачењу одредаба овог споразума решавају договорно надлежни органи држава уговорница.

Део V

Прелазне и завршне одредбе

Члан 37.

Прелазне одредбе

- (1) Овај споразум се односи и за осигуране случајеве који су настали пре његовог ступања на снагу.
- (2) Одлуке донете пре ступања на снагу овог споразума не спречавају његову примену.
- (3) О захтевима лица за признавање права на пензију који су одбијени пре ступања на снагу овог споразума поново се, по захтеву, одлучује у складу са овим споразумом. Поновно одлучивање може се извршити и по службеној дужности.
- (4) Овај споразум не даје основ за право на давање за период пре његовог ступања на снагу.
- (5) За утврђивање права на давања према овом споразуму узимају се у обзир и периоди осигурања навршени пре његовог ступања на снагу.
- (6) Рокови застаривања према правним прописима држава уговорница за сва права која настају по основу овог споразума, почињу да теку најраније са даном његовог ступања на снагу.
- (7) Овај споразум се не односи на права која су намирена путем једнократне отпремнине или повраћаја доприноса.

Члан 38.

Престанак важења претходне Конвенције

Ступањем на снагу овог споразума, у односима између Србије и Швајцарске, престаје да важи Конвенција између Федеративне Народне Републике Југославије и Швајцарске Конфедерације о социјалном осигурању од 8. јуна 1962. године у верзији додатне Конвенције од 9. јула 1982. године.

Члан 39.

Трајање и отказивање Споразума

- (1) Овај споразум се закључује на неодређено време.
- (2) Свака држава уговорница може, дипломатским путем, у писаној форми, отказати овај споразум, уз поштовање отказног рока од шест месеци пре краја календарске године.
- (3) У случају отказивања овог споразума његове одредбе се и даље примењују на права стечена до дана престанка његовог важења. Договором ће бити регулисано питање навршених периода осигурања на основу којих није остварено право на давање.

Члан 40.

Ступање на снагу Споразума

- (1) Овај споразум подлеже потврђивању.

(2) Владе држава уговорница се међусобно обавештавају, у писаној форми, о окончању поступка предвиђеног уставом и законом који је потребан за ступање на снагу овог споразума. Споразум ступа на снагу првог дана другог месеца након пријема последњег обавештења.

У потврду овога опуномоћеници држава уговорница су потписали овај споразум.

Сачињено у Београду, дана године, у два оригинала на српском језику и немачком језику, при чему су оба текста подједнако веродостојна.

За Владу Републике Србије

За Швајцарско савезно веће

Расим Љајић

Министар рада и социјалне политике

Ервин Хофер

**Амбасадор Швајцарске
Конфедерације у Србији**